

9.2.2021

VN/3251/2021
VN/3251/2021-OKM-1

Jakelussa mainituille

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirje korkeakouluille ohjaukikäytänteistä ja korkeakoulujen toiminnan raportoinnista vuonna 2021

Tässä kirjeessä kuvaamme alkaneen sopimuskauden 2021-2024 ohjaukikäytäntöjä ja annamme ohjeita raportoinnista sekä ohjausmallin indikaattoreiden vuosittaisesta seurannasta. Kuvaamme myös keskeisiä korkeakouluihin vaikuttavia, nyt tiedossa olevia kehityskulkuja rahoituslähteissä ja toimintaympäristössä.

Ohjaukikäytänteet ja raportointi on kuvattu tämän kirjeen liitteissä. Tässä alla kuvaamme toiminta- ja rahoitusympäristön keskeisiä muutoksia tämän hetken tietojemme perusteella.

Ministeriö pyrkii sopimuskaudella ylläpitämään jatkuvaa vuoropuhelua korkeakoulujen ja niiden johdon kanssa, tavoitteenaan kyky reagoida tarvittaessa nopeasti muuttuneisiin toimintaympäristön tekijöihin.

Korkeakoulujen rahoitusnäkymät

Julkisen talouden suunnitelma 2022-2025. Koronaviruksen aiheuttama kriisi on vauhdittanut valtion velkaantumista ja sen seurauksena hallitus on täsmentänyt kesällä 2020 hallitusohjelman tavoitteita julkisen talouden pidemmän aikavälin vakauttamisesta. Hallituksen tavoitteena on vakauttaa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuosikymmenen loppuun mennessä. Perimmäisenä tavoitteena on julkisen talouden kriisinsietokyvyn ja kestävyuden vahvistaminen. Koronaviruspandemiaan ja sitä seuranneeseen taantumiaan on reagoitu vuoden 2020 aikana lukuisilla toimilla. Valtiovarainministeriön mukaan liikkumatila lähivuosien menokehityksessä on niukka.

Suomen Akatemian tutkimusmäärärahoista osa kohdennetaan rahapelitoiminnan tuotoista. Korkeakoulujen on varauduttava siihen, että rahapelitoiminnan tuottojen tuloutus jää tulevina vuosina nykyistä alhaisemmaksi. Vuonna 2021 tuloutuksen aleneminen kompensointiin täysimääräisesti, mutta tuloutuksen alenemista ei tulevina vuosina ole mahdollista kompensoida täysimääräisesti budjettivaroin.

Hallituksen julkisen talouden suunnitelma linkittyy julkisen talouden kestävyystiekartan valmisteluun. Hallituksen neuvottelu julkisen talouden suunnitelmasta on 21.-22.4.2021 ja suunnitelma julkistetaan 30.4.2021.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo@minedu.fi

EU:n rahoitusvälineet ja ohjelmat. EU:n Elpymisväline (Next Generation EU) koostuu useasta eri EU:n rahoitusvälineestä ja ohjelmasta, joista suurin on EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF). Tämä voi tuoda kertaluonteisia lisävoimavaroja myös korkeakouluille. Suomen enimmäissaantoarvio EU:n elpymisvälineestä on laskenut aiemmin arvioidusta talouden kasvuennusteiden seurauksena. Lopullinen määrä kuitenkin selviää vasta kesällä 2022. Tähän liittyvät talousarviovaikutukset on tarkoitus ottaa huomioon lisätalousarvioesityksessä vuonna 2021 ja vuosia 2022-2025 koskevassa julkisen talouden suunnitelmassa.

Valmisteilla oleva rakennerahasto-ohjelmaluonnos vuosille 2021-2027 sisältää korkeakouluille hankerahoitusmahdollisuuksia muun muassa TKI-yhteistyömallien kehittämiseen, digitalisaation hyödyntämiseen ja jatkuvan oppimisen toimiin. Rakennerahasto-ohjelman valmistelu vuosille 2021-2027 on viivästynyt korona-pandemian vuoksi, joten rakennerahasto-ohjelma käynnistyy 1.9.2021.

Horisontti Eurooppa –puiteohjelmasta tehdään lopulliset päätökset alkuvuodesta 2021 ja sen toimeenpano aloitetaan kevään 2021 aikana. Uutena toimintamallina puiteohjelmassa ovat missiot, joiden avulla pyritään löytämään ratkaisuja muutamiin merkittäviin yhteiskunnallisiin haasteisiin, kuten syöpä, ilmastonmuutos, ruoantuotanto sekä luonnon monimuotoisuus. Erasmus+ -ohjelman uusi ohjelmakausi 2021-2027 käynnistyi tammikuussa, mutta virallisesti ohjelma käynnistyy avaustilaisuudessa kesäkuussa 2021. Ohjelmakauden uusina painopisteinä ovat kansalliset inklusiosuunnitelmat, aikuisoppijoiden yksilöllisyys sekä uusien aloitteiden (DiscoverEU, eurooppalaiset korkeakoulut ja ammatillisen koulutuksen laatuyskiköt) vakinaistaminen.

TKI-tiekartan toimeenpano. Kansallisen TKI-tiekartan toimenpiteitä on edistetty aktiivisesti ja siihen liittyviä päivitystarpeita on jo havaittu. Tiekartan päivitys tullaan tekemään vuoden 2021 loppuun mennessä ja sillä pyritään edistämään tutkimusrahoituksen pitkäjänteisyyden ja ennakoitavuuden toteutumista. TKI-tiekarttaan sisältyy tavoite tieteen ja tutkitun tiedon vahvistamisesta, ja yhtenä toimenpiteenä on tammikuussa 2021 avattu kansallinen Tutkitun tiedon teemavuosi. Teemavuoden tavoitteena on tehdä tutkitusta tiedosta entistä näkyvämpää ja saavutettavampaa sekä tiivistää jo tutkitun tiedon parissa toimivien tahojen välistä yhteistyötä. Teemavuoden toimeenpano edellyttää korkeakoulujen aktiivista osallistumista.

Tutkimuksen public-private -yhteyksien vahvistaminen. Valtio perusti vuonna 2019 Tutkimuksen vaikuttavuuden tukisäätiön (Vaikuttavuussäätiö) luovuttamalla säätiölle 60 miljoonan euron peruspääoman. Vaikuttavuussäätiö toteutti syksyllä 2020 ensimmäisessä rahoitushaussa Tandem Industry Academia rahoitettiin 11 tutkimusorganisaatioiden ja yritysten yhteistä tutkimushanketta. Korkeakoulujen ja yritysten väliset kumppanuushankkeet ovat mitä kannatettavimpia myös TKI –tiekartan tavoitteiden näkökulmasta. TKI-tiekartan uuden kumppanuusmallin toteutukseen osoitettiin kertaluonteista lisärahoitusta sekä Suomen Akatemialle että Business Finlandille. Usea yliopisto ja ammattikorkeakoulu sai Akatemian kumppanuusinstrumenteista rahoitusta vuoden 2020 aikana.

Ekosysteemisopimukset. Vuoden 2020 aikana valmisteltiin työ- ja elinkeinoministeriön vetovastuulla yliopisto- ja yliopistokeskuskaupunkien ekosysteemisopimukset vuosille 2021-2027. Sopimukset on lähetetty tammikuun alussa viimeisille muokkauksille tai hyväksyttäväksi kaupunkeihin. Osaamisen kokoamiseksi työ- ja elinkeinoministeriö on varannut yliaalueellisille tai kansallisille temaattisille verkostoille erillisrahoitusta siten, että verkostot käynnistyisivät syksyllä tai vuoden vaihteessa 2021/22.

Jatkuva oppiminen. Parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistusryhmä julkaisi uudistusta ohjaavat linjaukset joulukuussa 2020. Tavoitteena on vuoteen 2023 mennessä uudistaa jatkuvan oppimisen järjestelmä. Linjaukset sisältävät toimenpiteitä, joilla jatkuva oppiminen kytketään osaksi työelämää, palvelujärjestelmää kehitetään ja saavutettavuutta parannetaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö on saanut vuonna 2020 kahdessa lisätalousarviorahoituksena yhteensä 40 M€ jatkuvan oppimisen toimiin kohdennettavaksi. Syksyn 2020 haun päätökset on tarkoitus tehdä tammi-helmikuun vaihteessa 2021. Valmisteilla oleva jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen on tarkoitus jatkossa rahoittaa työssä olevien uudenlaista korkeakoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön osaamistarjontaa. Palvelukeskuksen toiminnan on tarkoitus käynnistyä lokakuussa 2021.

Julkisen työvoimapalvelulain (JTYPL) väliaikainen muutos. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen voivat JTYP-lain väliaikaisen muutoksen nojalla hankkia opintoja keskeytyneen korkeakoulututkinnon loppuun suorittamiseksi, opintoja opistoasteen tutkinnon tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon päivittämiseksi sekä tietyin ehdoin uuteen korkeakoulututkintoon johtavia opintoja korkeakoulututkinnon suorittaneelle henkilölle. Lakimuutos on voimassa 30.6.2022 saakka, ja koulutuksien tulee alkaa viimeistään 30.6.2022 ja päättyä 30.6.2024.

Korkeakoulu- ja tiedepoliittinen valmistelu

Koulutuspoliittinen selonteko. Hallitus antaa koulutuspoliittisen selonteon eduskunnalle helmimaaliskuussa 2021. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen linjaukset koskevat koulutus- ja osaamistason nostoa, saavutettavuuden ja tasa-arvon parantamista sekä uusien toimintatapojen kuten korkeakoulujen digivision ja TKI-tiekartan toimenpiteiden edistämistä. Eduskuntakäsittelyn jälkeen selonteolle laaditaan toimeenpanosuunnitelma. Toimeenpanon seurannassa arvioidaan myös rahoitustarpeet osana julkisen talouden suunnitelman valmistelua.

Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma. Hallitusohjelman mukaisesti valmistellaan korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelma. Selvityshenkilö Tapio Kosusen tehtävänä on kuvata korkeakoulutuksen tasa-arvon nykytila, mukaan lukien aliedustettujen ryhmien mahdolliset esteet sekä hyviksi havaitut käytännöt. Selvityshenkilö valmistelee tilannekuvan pohjalta ehdotuksen saavutettavuuden edistämisen tavoitteiksi ja toimenpiteiden suuntaviivoiksi heinäkuun 2021 loppuun mennessä. Tavoitteena on, että korkeakoulut laatisivat yhteisten suuntaviivojen pohjalta omat saavutettavuussuunnitelmansa vuoden 2022 aikana.

Korkeakoulutus seutukaupungeissa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt selvityksen korkeakoulutuksen vuorovaikutuksesta seutukaupunkien ja niissä sijaitsevien työnantajien kanssa. Selvityksessä tarkastellaan sitä, millaisilla mekanismeilla seutukaupunkien elinvoimaisuutta ja elinkeinojen uudistumista ylläpidetään. Seutukaupunkiselvityksellä toteutetaan myös kansallista tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden tiekarttaa. Selvityshenkilö, kansanedustaja Hanna Kosonen luovuttaa raporttinsa opetus- ja kulttuuriministeriölle 31.3.2021 mennessä.

Digivisio. Korkeakoulujen yhteisen digivision mukaisesti korkeakoulujärjestelmää kehitetään oppijan ja jatkuvan oppimisen alustaksi. Tavoitteena on korkeakouluista syntyvä yhtenäinen kokonaisuus, jonka sisällä opiskelijat liikkuvat joustavasti ja palvelut saadaan kaikkien korkeakoulujen ja opiskelijoiden käyttöön ilman erillisiä korkeakoulukohtaisia ratkaisuja. Sopimuskaudella 2021-2024 keskiössä ovat kokonaisuuteen liittyvien palveluiden kehittäminen, niihin liittyvät palvelualuealustaratkaisut ja tietovarannot sekä kehitettävien ratkaisuiden integroituminen osaksi oppijan polkua. Käynnistyvät toimenpiteet edellyttävät eri osapuolien vahvaa sitoutumista yhteiskehittämiseen seuraavien 10 vuoden aikana.

Korkeakouluautonomia ja hallintomallit. Hallitus antaa sivistysvaliokunnalle selvityksen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen muodostamien korkeakoulukonsortioiden hallintomallien ja rahoitusjärjestelmien toimivuudesta vuoden 2021 loppuun mennessä. Selvityksessä hyödynnetään vastauksia, joita ministeriö sai lähtötilanteen kartoittamiseksi ammattikorkeakouluille tehdystä kyselystä.

Selvitys yliopistojen hallinnollisen autonomian tilasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti kesäkuussa 2020 selvittäjäryhmän laatimaan pääministeri Marinin hallitusohjelmaan kirjattua arviointia eri hallintomuotoisten yliopistojen sisällä hallinnollisen autonomian tilasta ja sen suhteesta perustuslain vaatimuksiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kolmikantainen yliopistodemokratia. Hallitusohjelmaan kirjatun selvityksen pääkysymyksen lisäksi selvittäjäryhmän tehtäväksi annettiin arvioida eduskunnan perustuslakivaliokunnan ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen edellyttämiä yliopistoautonomian erityiskysymyksiä. Selvittäjäryhmä luovuttaa raporttinsa opetus- ja kulttuuriministeriölle 28.2.2021 mennessä.

Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishanke. Poikkihallinnollisessa yhteistyössä kehitetään kansainvälisten opiskelijoiden lupamenettelyjä siten, että yhden kuukauden keskimääräinen käsittelyaika kansainvälisten opiskelijoiden oleskelulupiin toteutuisi, korkeakoulu saisi mahdollisuuden toimia kansainvälisen opiskelijan oleskelulupahakemuksen vireyttäjänä ja kansainvälisten opiskelijoiden valmistumisen jälkeinen oleskelulupa piteneisi kahteen vuoteen. Em. asioita koskevat hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2021.

Korkeakoulutuksen laadun kehittäminen. Korkeakouluopiskelijoiden geneeristen taitojen tasoa selvittänyt Kappas! –hanke on tuottanut tärkeää tietoa korkeakouluille opiskelijoiden geneeristen taitojen tasosta korkeakouluopetuksen kehittämiseksi ja laadun parantamiseksi. Tutkimuksen mukaan noin 60 prosentilla korkeakouluopiskelijoista geneeriset taidot olivat korkeintaan tyydyttävällä tasolla ja noin 40 prosentilla vähintään hyvällä tasolla. Kehittämisehdotusten mukaan geneeristen taitojen oppimista on tavoitteellisesti tuettava korkeakouluopetuksessa. Lisäksi yleisten taitojen huomioimista opiskelijavalinnoissa tulisi selvittää. Opetus- ja kulttuuriministeriö kartoittaa kevään aikana korkeakoulujen halukkuutta osallistua korkeakoulututkimtoa suorittavien opiskelijoiden geneerisiä taitoja arvioivaan jatkotutkimukseen. Kappas! -hankkeen tulokset on koottu [loppuraporttiin](#).

Opetuksen kehittämistyötä tuetaan myös EUA:n koordinoiman ja komission rahoittaman LOTUS – hankkeen avulla. Sen tavoitteena on edistää oppimisen ja opetuksen muutosta ja innovaatiota korkeakouluissa. Hanke koostuu johtajuuden kehitysohjelmasta ja politiikkakeskusteluosiosta, jonka edistämisestä Suomi vastaa.

Kestävä kehitys. Korkeakoulujen toiminnan lähtökohtia edetessä kohti vuoden 2030 tavoitetilaa ovat uusin käytettävissä oleva tieto, kestävä kehitys, kansainvälisyys ja globaali vastuu. Ministeriön ja korkeakoulujen välisissä sopimuksissa on sovittu hiilineutraaliuden saavuttamisesta viimeistään vuonna 2030. Unifin ja Arenen johdolla on vuonna 2020 laadittu korkeakoulujen kestävä kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmat, joissa on esitetty myös toimenpiteitä. Ministeriö kannustaa korkeakouluja jatkamaan keskinäistä yhteistyötä toimintansa vastuullisuuden ja kestävyuden raportoinnin yhdenmukaistamiseksi.

Liitteissä 1-4 syvennetään opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauskäytänteitä sopimuskaudella 2021–2024 ja annetaan ohjeet korkeakoulujen toiminnan raportoinnista vuonna 2021.

Ylijohtaja

Atte Jääskeläinen

Opetusneuvos

Jorma Karhu

Liitteet	Liite 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauskäytänteet sopimuskaudella 2021-2024 Liite 2 Ohjeet korkeakoulujen toiminnan raportoinnista vuonna 2021 Liite 3 Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli-indikaattorien vuosikello 2021 Liite 4 Yliopistojen rahoitusmalli-indikaattorien vuosikello 2021
Jakelu	Yliopistot Ammattikorkeakoulut
Tiedoksi	OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, valtiosihteeri Tuomo Puumala OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, erityisavustaja Markus Ylimaa OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, erityisavustaja Eeva Kärkkäinen OKM Ministeriön johto, kansliapäällikkö Anita Lehikoinen Suomen yliopistot UNIFI ry Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry Suomen Akatemia Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry Suomen Opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry Kansallinen koulutuksen arviointikeskus OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauk Käytänteet sopimuskaudella 2021-2024

Korkeakoulujen ohjauk Käytänteillä vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen (korkeakoulujen) dynaamista kehitystä koulutuksessa, tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on vastuu hallinnonalastaan ja osana sitä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen ohjauksesta ja valvonnasta. Ohjauksessa on syvennetty ministeriön ja korkeakoulujen välistä strategista vuoropuhelua korostaen korkeakoulujen autonomiaa ja korkeakoulujen yhteiskuntavastuuta. Samalla on edistetty korkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen väliset sopimusneuvottelut kaudelle 2021–2024 käytiin vuonna 2020. Neuvotteluissa sovittiin tavoitteet, korkeakoulukohtaiset toimenpiteet, tutkimuksen tai toiminnan vahvuusalat, tutkintotavoitteet ja määrärahat. Korkeakoulukohtaisissa toimenpiteissä sovittiin korkeakoulujen strategioita ja valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia linjauksia edistävästä toimista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö jatkaa avointa vuoropuhelua korkeakoulujen ohjauksen ja rahoitusjärjestelmän kehittämistarpeista korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa. Korkeakoulujen johdolle ja toiminta- ja taloussuunnittelusta vastaaville tehdään maaliskuussa 2021 kysely sopimuskierroksen kokemuksista ja ehdotuksista ohjauk Käytänteiden kehittämiseksi. Keskeisiä tuloksia käsitellään johdon seminaarissa toukokuussa ja suunnittelu- ja talousjohdon webinaareissa.

Rahoitusmalli. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rahoitusmalleja uudistavia säädösmuutoksia sovellettiin ensimmäisen kerran myönnettäessä valtion rahoitusta vuodelle 2021. Vuoden vaihteessa asetukseen tehtiin teknisluonteisia muutoksia, joista merkittävimpana yliopistojen osalta Suomen yliopistojen rehtorineuvoston Unifi ry:n esityksen mukaisesti opiskelijapalautekyselyyn ja sen kohdejoukkoon tehdyt tarkennukset. Vuoden 2021 aikana arvioidaan tarve käynnistää valmistelu rahoitusmallien uudistamiseksi seuraavalle sopimuskaudelle.

Palautemenettely. Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauksen osana ministeriö tuottaa määrävälein korkeakoululaitoksen tilaa kuvaavan katsauksen sekä antaa korkeakouluille korkeakoulukohtaista palautetta sopimusneuvottelun yhteydessä ja sopimuskauden välitarkastelun aikana. Korkeakoulujen käytettävissä on Vipunen – tietopalvelussa yksityiskohtaisen tilastoaineiston lisäksi vuosittain päivittyvät asemointi-indikaattorit. Suomen Akatemian avoimien tietovarantojen lisäksi korkeakouluilla on mahdollisuus pyytää Akatemialta yksityiskohtaisempaa profiloitumista ja vahvuus/nousevia aloja koskevia tietoaineistoja käyttöönsä. Tilastoaineistoa hyödynnetään myös korkeakoulujen sopimustavoitteiden toteutumisen seurannassa.

Koulutusvastuut. Koulutusvastuita koskeva käsittelyprosessi uudistetaan myöhemmin päätettävällä tavalla. Sopimuskauden aikana korkeakoulut voivat esittää uusia koulutusvastuita siten, että uusi koulutus alkaisi aikaisintaan vuonna 2023. Esitysten tekemisestä ohjeistetaan korkeakouluja erikseen vuoden 2021 aikana.

Sopimuskauden välitarkastelu. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa osana ohjausprosessia korkeakoulujen välitarkastelut vuoden 2022 aikana. Välitarkastelut rakentuvat vuoropuhelulle, jonka tavoitteena on korkeakoulujen strategisen työn tukeminen ja strategian toimeenpanon seuranta. Välitarkastelujen rakenteesta ja yksityiskohdista sovitaan korkeakoulujen kanssa vuoden 2021 aikana.

Seminaarit. Ministeriöllä on valmius osallistua tai järjestää korkeakoulujen hallitusten puheenjohtajien tai korkeakoulujen rehtoreiden tapaamisia ajankohtaisista, strategisesti merkittävistä aiheista. Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon kevätseminaari pidetään etäyhteydellä 4.5.2021 ja syksyn seminaari koronatilanteen salliessa Kuopiossa Itä-Suomen yliopistossa 30.11.-1.12.2021.

Ministeriö valmistelee yhteistyössä korkeakoulujen ja sidosryhmien kanssa erityisesti hallitusohjelman korkeakoulu- ja tiedepoliittisten tavoitteiden sekä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision ja TKI –tiekartan edellyttämiä toimenpiteitä. Erityisesti TKI-politiikassa ja jatkuvan oppimisen sekä kansainvälistymisen edistämässä on tarpeen vahvistaa tavoitteiden ja päätösten johdonmukaisuutta muiden hallinnonalojen kanssa. Keskeiset toimenpiteet ja näihin liittyvä valmistelu ovat esillä korkeakoulun strategisen ja operatiivisen johdon kokouksissa, alakohtaisissa kokouksissa ja teemakohtaisissa seminaareissa.

Rahoituspäätökset. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee korkeakoulujen sopimuskauden välivuosien rahoituspäätökset voimassa olevien rahoitussäädösten ja kauden 2021–2024 sopimuksen pohjalta. Välivuosina ei tehdä erillistä sopimusta, ellei tähän ole erityistä tarvetta. Rahoituksen pohjalaskelma päivitetään uusimmilla tilastotiedoilla ja rahoitus kirjataan tarvittavin erittelyin ministeriössä vuodenvaihteessa tehtävään rahoituspäätökseen. Korkeakouluille toimitetaan lisäksi yksityiskohtaisempi erittely perusrahoituksen muodostumisesta. Alustava tieto seuraavan vuoden rahoituksesta toimitetaan korkeakouluille vuosittain kesäkuussa rahoitusmalli-indikaattorien perustietojen valmistuttua ja tarvittaessa hallituksen annettua seuraavaa vuotta koskevan talousarvioesityksensä eduskunnalle alkusyksystä.

Korkeakoulujen strategiaa ja uudistumista tukevasta strategiarahoituksesta on yliopistoille kohdentamatta vielä 9,2 M€/v vuosilta 2022-2024 ja ammattikorkeakouluille kohdentamatta 2,5 M€/v vuosilta 2022-2024. Korkeakouluja ohjeistetaan erikseen, mikäli rahoituksen kohdentaminen edellyttää esitystä kehittämistoimenpiteistä pyydetyn raportoinnin lisäksi.

Koulutus- ja osaamistason noston ohjelmarahoituksesta on yliopistoille kohdentamatta vielä noin 6,3 M€/v vuosilta 2021-2024. Kohdentamatonta rahoitusta käytetään alkuperäisen suunnitelman mukaisesti työvoimatarpeisiin vastaavan koulutuksen laajentamiseen. Yliopistoille annetaan mahdollisuus nostaa vuodelle 2022 jo sovittuja lisäaloituspaikkoja tai tehdä uusia esityksiä erityisen osaajapulan aloille. Koulutustason nostotavoitteita tuetaan myös muilla valmistelussa olevilla rahoitusinstrumenteilla. On mahdollista, että myös ammattikorkeakouluille tulee liikkumatilaa vuosina 2022-2024, koska rahoitus määräytyy viime kädessä koulutuksen aloittaneiden perusteella. Koulutus- ja osaamistason nostamisen jatkovalmistelua avataan tarkemmin toukokuussa, kun hallituksen päätökset julkisen talouden suunnitelmasta on tehty ja EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hankekokonaisuudet ovat selvillä.

Vuosina 2021 ja 2022 ministeriö varmistaa Opintopolusta, että ao. vuosien lisäaloituspaikkojen laajennus on toteutunut suunnitellusti koulutusalasella. Tarvittaessa rahoituksen vuosieriä pienennetään vastaamaan toteutunutta korkeakoulujen alakohtaista laajennusta.

Korkeakouluille tiedotetaan erikseen, mikäli vuoden 2021 aikana avataan korkeakoulujen haettavissa olevia valtionavustushakuja tai harkinnanvaraisia rahoitushakuja.

Ohjeet korkeakoulujen toiminnan raportoinnista vuonna 2021

Ministeriö varmistaa sopimuskauden aikana, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa ministeriö käy tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Korkeakouluja pyydetään toimittamaan ministeriölle **14.5.2021 mennessä** KOTA:n raportointipohjaan tiivis raportointi sopimuskauden 2021–2024 tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden etenemisestä sekä muu strategian toimeenpanon seurannan ja arvioinnin kannalta tarkoituksenmukainen aineisto. Korkeakoulu myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa.

Korkeakoulujen strategiaperusteisella ohjelmarahoituksella käynnistyneet toimenpiteet ovat tärkeitä hallituksen ohjelmaan kirjattujen korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toteuttamisessa sekä ne tukevat tavoitteita, joiden mukaan Suomi kantaa globaalia vastuutaan sekä on kansainvälisesti houkutteleva paikka opiskella, tutkia ja investoida. Ministeriön on tärkeää varmistua ohjelmien asianmukaisesta etenemisestä.

Koulutus- ja osaamistason nostamisen ohjelman suunnitelman mukaisen aloittajamäärän kasvun toteutumisen ministeriö varmistaa vuosina 2021 ja 2022 Opintopolusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää ennen vuoden 2022 ja 2023 rahoituspäätöksiä korkeakouluja tarkastamaan toteutumisen seurannassa käytettävät vertailuluvut yhteisen käsityksen varmistamiseksi.

Korkeakoulujen kansainvälisyyden ja koulutusperäisen maahanmuuton ja integroitumisen edistäminen (TalentBoost).

- Korkeakoulujen kansainvälisyysohjelman vaikuttavuuden seurannassa hyödynnetään erilaisia olemassa olevia tiedonkeruita/ indikaattoriseurantoja ja kyselyjä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tilaa säännöllisesti International Student Barometer –selvityksen, jolla selvitetään Kansainvälisten opiskelijoiden kokemuksia opinnoissaan ja suomalaisessa yhteiskunnassa.
- TalentBoost –osion korkeakouluverkostot ja globaalipilottiverkostot tekevät toimintasuunnitelmat, joissa ne määrittelevät toimintansa avaintulosmittarit, joilla ne seuraavat onnistumistaan sekä tavoitteellisen aikataulusuunnitelman toimille. Toimintasuunnitelma laaditaan vuosille 2021-2022 yksityiskohtaisemmin aikataulutettuna ja vuosille 2023-2024 karkeammalla tasolla aikataulutettuna. Globaalipilottialueiden TFK-asiantuntijoiden on tärkeää olla mukana verkostojen toiminnan suunnittelussa.
- **Ehdotukset pilottikohtaisiksi avaintulosmittareiksi toimitetaan opetus- ja kulttuuriministeriöön KOTA -järjestelmän kautta viimeistään 15.3.2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö antaa palautteensa mittareista 29.3.2021. Korkeakoulut toimittavat lopulliset toimintasuunnitelmat ministeriöön KOTA -järjestelmän kautta viimeistään 9.4.2021.**
- Koko kansainvälistymisohjelman seuranta varten järjestetään säännöllisesti korkeakoulujen rehtoreille yhteisiä Round Table –tilaisuuksia, joista ensimmäinen on **27.5.2021**. Ohjelman toimeenpanon etenemistä seurataan myös maa/aluekohtaisissa Round Table –tilaisuuksissa. Round Table –konseptia hyödynnetään myös ohjelman Talent Boost –osion toimien, kuten

palvelulupauksen toteutumisen seurannassa ja hyvien käytänteiden levittämisessä. Esimerkiksi globaalipilottien etenemisaikataulujen tunteminen myös opetus- ja kulttuuriministeriössä mahdollistaa diplomaatipalveluiden järjestämisen sekä politiikkafoorumien ja Team Finland – verkoston hyödyntämisen globaalitoimien ja niihin kytkettävien osaajahoukuttelukampanjoiden tukena.

- Unifi ry. on päättänyt, että UNIFI:n kv. asiantuntijaryhmä ottaa valmisteluvastuun Suomi-stipendikonseptista ja kutsuu valmisteluun mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen. Opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtii stipendikonseptin toteuttamiseen tarvittavasta elinkeinoelämäyhteistyöstä sekä vastaa osaajahoukuttelun vaikuttavuudesta (esim. kampanjat).

Korkeakoulujen digitaalisen palveluympäristön kehittämisen rahoitus on kohdennettu koordinaatiokorkeakoulujen (Aalto-yliopisto, Metropolia ammattikorkeakoulu) kautta digivision hanketoimiston käyttöön. Korkeakoulujen digitaalisen palveluympäristön kehittämisen tueksi opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjelmarahoituksen ohella myöntänyt myös 20 milj. euron valtionavustuksen. Valtionavustuspäätöksen mukainen pysyvä digihanketoimiston ja opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen kehittämistyön kokonaisuutta tarkasteleva yhteistyörakenne mahdollistaa myös digivision ohjelmarahoitetun toiminnan seurannan. Lisäksi seurannassa hyödynnetään valtionavustuksen raportointia. Loppuselvityksen lisäksi avustuksen saaja toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle raportit hankkeen edistymisestä ja taloudellisesta tilanteesta 31.1.2022 ja 31.1.2023 mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä on ennakkoivasti informoitava kunkin vuoden aikana toimeenpantavista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia. Ammattikorkeakoulujen tulee lisäksi informoida opetus- ja kulttuuriministeriötä omistuspohjan suunnitelluista ja toteutuneista muutoksista.

Korkeakouluja pyydetään toimittamaan tilinpäätösasiakirjansa opetus- ja kulttuuriministeriöön välittömästi niiden vahvistamisen jälkeen.

Kaikki aineisto toimitetaan ministeriöön sähköisesti käyttäen KOTA -tietojärjestelmää. Korkeakoulujen sopimuksiin sisältyvien strategiaa tukevaa tukevien toimenpiteiden kooste ja raportit sopimustavoitteiden toteutumisesta ovat julkisesti saatavilla opetus- ja kulttuuriministeriön internetsivustolla.

Korkeakoulut toimittavat opetus- ja kulttuuriministeriön edellyttämät tilastotiedot vuodelta 2020 tätä koskevien erillisohjeiden mukaisesti. (OM:n kirjeet 23.12.2020 VN/28790/2020 ja VN/28831/2020). Korkeakoulujen taloushallinnon koodistolla pyritään varmistamaan korkeakoulujen taloutta kuvaavien tietojen vertailukelpoisuus ja yhtenevät toimintatavat korkeakoulujen tilinpäätöskäytäntöihin.

Lisätietoja antavat tarvittaessa:

- opetusneuvos Jorma Karhu (erityisesti yliopistot), puh. 0295 3 30139 (etunimi.sukunimi@minedu.fi), opetusneuvos Maarit Palonen (erityisesti ammattikorkeakoulut) puh. 0295 3 30243 (etunimi.sukunimi@minedu.fi) ja opetusneuvos Ulla Mäkeläinen puh. 0295 3 30223 (etunimi.sukunimi@minedu.fi)
- opetusneuvos Jukka Haapamäki puh. 0295 3 3008 (etunimi.sukunimi@minedu.fi) ja opetusneuvos Kaisu Piironen puh. 0295 3 30359 (etunimi.sukunimi@minedu.fi) (KOTA-tietojärjestelmän ja Vipunen-tietovaraston tekniset kysymykset)

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli-indikaattorien vuosikello 2021

Ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentaperiaatteet määritellään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa 117/2019 (liitteen 3 kohta muutettu 1130/2020). Käytettävät kriteerit kuvaavat ammattikorkeakoulujen koulutus- ja tutkimus- sekä kehittämis- ja innovaatio toimintaa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön ammattikorkeakouluilta keräämiin tietoihin. Osa OKM:n keräämistä tiedoista poimitaan suoraan korkeakoulujen yhteisestä Virta-tietovarannosta

Tietojen rikastaminen ja tuonti Vipuseen

Alun perin ammattikorkeakouluista lähteviä tietoja rikastetaan tiedonkeruuprosessin aikana tiettyjen rahoitusmalli-indikaattoreiden osalta. Tilastokeskus rikastaa tutkintotietoja tutkinnon suorittaneiden työllistymistietojen osalta. Tavoiteajassa suoritettujen tutkintojen laskenta tehdään CSC:n toimesta Virta-tietovarannossa. Indikaattoreiden tarkempi tietosisältö kuvataan vuosittain ammattikorkeakouluille lähetettävän tiedonkeruun ohjekirjeen liitteessä.

Kaikki rahoitusmallissa käytettävät indikaattoritiedot ovat suoraan ammattikorkeakoulujen nähtävissä Vipunen-tilastopalvelun kautta tiedonkeruiden valmistuttua.

Tietojen käyttö perusrahoituksen laskennassa

Rahoitusmalliasetuksen mukaisesti indikaattoritiedoista käytetään laskennassa kolmen viimeisimmän saatavilla olevan tilastovuoden tietoja. Rahoitus katsotaan kesäkuussa käytössä olevien kolmen viimeisimmän vuoden tietojen mukaan. Muista tiedoista käytössä on kolmen edellisen kalenterivuoden tiedot, eli vuoden 2022 rahoitukseen vaikuttaa tilastovuosien 2018-2020 tiedot, paitsi työllistymistiedoista joissa vuoden 2022 rahoitukseen vaikuttaa tilastovuosien 2017-2019 tiedot johtuen tiedontuottamisen prosesseista.

Tietojen tarkastusprosessi

Perusrahoituksen rahoituskriteerin taustalla olevat indikaattorit päivittyvät alla olevan aikataulun mukaisesti Vipusen raporteille. Lisäksi tiedot kootaan toukokuussa Extra-Vipusessa ([rahoitusmallikoonti](#)) sijaitsevaan rahoitusmalli-indikaattoreiden koontidokumenttiin. Mikäli tiedoissa on virhe, tulee siitä ilmoittaa osoitteeseen kaisu-maria.piiroinen@minedu.fi. Tämän lisäksi ammattikorkeakouluilta odotetaan kuittausta sähköpostitse rahoitusmalli-indikaattorien oikeellisuudesta. **Kuittaus tehdään viimeistään 14.6.2021.** Em. aikataulun jälkeen ilmoitettuja korjauksia ei oteta huomioon minkään indikaattorin osalta rahoitusmallilaskennassa ao. vuoden laskennan osalta, kuitenkin korjaus vaikuttaa kahden seuraavan vuoden laskelmiin.

Rahoitusmalli-indikaattorien aikataulut 2021

Koulutuksen rahoitusosuuden laskentaindikaattorit:

1. Ammattikorkeakoulussa suoritettujen ammattikorkeakoulututkintojen lukumäärä huomioiden tavoiteaika
  - huhtikuu 2021
2. Ammatillisessa opettajankoulutuksessa kalenterivuonna ammatillisen opettajankoulutuksen opintokokonaisuuden suorittaneiden lukumäärä
  - huhtikuu 2021
3. Ammattikorkeakoulun avoimessa ammattikorkeakouluopetuksessa, erillisinä opintoina, maahanmuuttajien valmentavassa koulutuksessa ja erikoistumiskoulutuksessa kalenterivuonna suoritettujen opintopisteiden yhteenlaskettu määrä
  - maaliskuu 2021
4. Korkeakoulujen välisten yhteistyösopimusten perusteella ammattikorkeakoulussa kalenterivuonna suoritettujen opintopisteiden yhteenlaskettu määrä
  - maaliskuu 2021
5. Valtakunnallisen opiskelijapalautekyselyn vastausten ammattikorkeakoululle tuottamien pisteiden yhteenlaskettu määrä
  - tammikuu 2021
6. Ammattikorkeakoulussa ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisten määrä Suomessa
  - toukokuu 2021
7. Valtakunnallisen uraseurantakyselyn vastauspisteiden yhteismäärä
  - joulukuu 2020

Tutkimuksen rahoitusosuuden laskentaindikaattorit:

1. Julkaisujen, julkisen taiteellisen ja taideteollisen tuotannon, audiovisuaalisten aineistojen sekä tieto- ja viestintätekniisten ohjelmien lukumäärä
  - huhtikuu 2021
2. Ammattikorkeakoulussa kalenterivuonna suoritettujen ylempien ammattikorkeakoulututkintojen lukumäärä;
  - helmikuu 2021
3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ulkopuolinen rahoitus
  - huhtikuu 2021

Yliopistojen rahoitusmalli-indikaattorien vuosikello 2021

Yliopistojen perusrahoituksen laskentaperiaatteet määritellään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa 119/2019 (1 § ja liite muutettu 1129/2020). Käytettävät kriteerit kuvaavat yliopistojen koulutus- ja tutkimustoimintaa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistoilta keräämiin tietoihin. Osa OKM:n keräämistä tiedoista poimitaan suoraan korkeakoulujen yhteisestä Virta-tietovarannosta.

Tietojen rikastaminen ja tuonti Vipuseen

Alun perin yliopistoista lähteviä tietoja rikastetaan tiedonkeruuprosessin aikana tiettyjen rahoitusmalli-indikaattoreiden osalta. Tilastokeskus rikastaa tutkintotietoja tutkinnon suorittaneiden työllistymistietojen osalta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rikastaa julkaisutietoja julkaisujen julkaisufoorumitasojen osalta Tieteellisten seurain valtuuskunnan Julkaisufoorumin kautta. Tavoiteajassa suoritettujen tutkintojen laskenta tehdään CSC:n toimesta Virta-tietovarannossa. Indikaattoreiden tarkempi tietosisältö kuvataan vuosittain yliopistoille lähetettävän tiedonkeruun ohjekirjeen liitteessä.

Kaikki rahoitusmallissa käytettävät indikaattoritiedot ovat suoraan yliopistojen nähtävissä Vipunen-tilastopalvelun kautta tiedonkeruiden valmistuttua.

Tietojen käyttö perusrahoituksen laskennassa

Rahoitusmalliasetuksen mukaisesti indikaattoritiedoista käytetään laskennassa kolmen viimeisimmän saatavilla olevan tilastovuoden tietoja. Rahoitus katsotaan kesäkuussa käytössä olevien kolmen viimeisimmän vuoden tietojen mukaan. Muista tiedoista käytössä on kolmen edellisen kalenterivuoden tiedot, eli vuoden 2022 rahoitukseen vaikuttaa tilastovuosien 2018-2020 tiedot, paitsi työllistymistiedoista joissa vuoden 2022 rahoitukseen vaikuttaa tilastovuosien 2017-2019 tiedot johtuen tiedontuottamisen prosesseista.

Tietojen tarkastusprosessi

Perusrahoituksen rahoituskriteerin taustalla olevat indikaattorit päivittyvät alla olevan aikataulun mukaisesti Vipusen raporteille. Lisäksi tiedot kootaan toukokuussa Extra-Vipusessa ([rahoitusmallikoonti](#)) sijaitsevaan rahoitusmalli-indikaattoreiden koontidokumenttiin. Julkaisutiedot lisätään koontiin 8.6.2021. Mikäli tiedoissa on virhe, tulee siitä ilmoittaa osoitteeseen jukka.haapamaki@minedu.fi. Tämän lisäksi yliopistoilta odotetaan kuittausta sähköpostitse rahoitusmalli-indikaattorien oikeellisuudesta. **Kuittaus tehdään viimeistään 14.6.2021.** Em. aikataulun jälkeen ilmoitettuja korjauksia ei oteta huomioon minkään indikaattorin osalta rahoitusmallilaskennassa ao. vuoden laskennan osalta, kuitenkin korjaus vaikuttaa kahden seuraavan vuoden laskelmiin.

Rahoitusmalli-indikaattorien aikataulut 2021

Koulutuksen rahoitusosuuden laskentaindikaattorit:

1. Yliopistossa suoritettujen ylempien korkeakoulututkintojen lukumäärä huomioiden tavoiteaika
  - huhtikuu 2021
2. Yliopistossa suoritettujen alempien korkeakoulututkintojen lukumäärä huomioiden tavoiteaika
  - huhtikuu 2021
3. Avoimessa yliopisto-opetuksessa, erillisinä opintoina ja erikoistumiskoulutuksessa suoritettujen opintopisteiden yhteismäärä
  - maaliskuu 2021
4. Korkeakoulujen yhteistyösopimusten perusteella suoritettujen opintopisteiden yhteismäärä
  - maaliskuu 2021
5. Valtakunnallisen opiskelijapalautekyselyn vastausten yliopistolle tuottamien pisteiden yhteenlaskettu määrä kalenterivuonna
  - tammikuu 2021
6. Yliopistossa ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden työllisten määrä Suomessa
  - toukokuu 2021
7. Valtakunnallisen uraseurantakyselyn vastauspisteiden yhteismäärä
  - huhtikuu 2021

Tutkimuksen rahoitusosuuden laskentaindikaattorit:

1. Julkaisujen lukumäärä tiedonkeruu- ja tasoluokittain kertoimella painotettuna
  - kesäkuun 8.päivä 2021
2. Yliopistossa suoritettujen tohtorin tutkintojen lukumäärä
  - helmikuu 2021
3. Kansainvälinen kilpailtu tutkimusrahoitus
  - huhtikuu 2021
4. Kotimainen tutkimusrahoitus sekä kotimainen ja kansainvälinen yritysrahoitus
  - huhtikuu 2021

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/3251/2021

OKM; Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjauskäytänteet ja korkeakoulujen toiminnan raportointi vuonna 2021

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/3251/2021-OKM-1

Opetus- ja kulttuuriministeriön kirje korkeakouluille ohjauskäytänteistä ja korkeakoulujen toiminnan raportoinnista vuon

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
KARHU JORMA 91160036A	2021-02-11T09:00:48	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Jääskeläinen Atte 91238412K	2021-02-11T09:32:23	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

aa2fc6e551a3f890727ce6f41646f581d3b96718992ecfcd81fc02a8a4df6d55